

2,675.

## Przepisy o warunkach legalizowania wag handlowych uchylnych.

Na podstawie art. 11, 12 i 16 dekretu o miarach z dnia 8 lutego 1919 r. (Dz. P. P. P. poz. 211), §-u 19-go Ustawy Rzeszy Niemieckiej o miarach (Mass- u. Gewichtsordnung) z dnia 30 maja 1908 r. (R. G. Bl. str. 349) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 lutego 1923 r. (Dz. U. R. P. poz. 166) zarządza się co następuje:

### Przepisy ogólne.

#### § 1.

Wagi handlowe uchylnie powinny odpowiadać przepisom ogólnym o warunkach legalizowania narzędzi mierniczych (POM poz. 2,03), o ile nie zostają one zmienione przez przepisy niniejsze.

### Określenia.

#### § 2.

a. Wagi uchylnie posiadają wiele wyznaczonych położeń równowagi. Mianowicie pomieszczona w ich mechanizmie łamana dźwignia uchylna (a wraz z nią i cały układ dźwigni) przyjmuje różne położenia równowagi w zależności od ciężaru ładunku. Ciężar ten wyznacza się zapomocą wskazówki (lub innego wskaźnika), przesuwającej się obok skali.

b. Wagi handlowe uchylnie mogą mieć jako urządzenie pomocnicze skalę z przesuwnikiem; takie wagi otrzymują nazwę: „wagi uchylno-przesuwnikowe.”

c. Do wag handlowych uchylnych w rozumieniu przepisów niniejszych zalicza się również wagi odważnikowe lub przesuwnikowe, posiadające przyrząd uchylny (ze wskazówką i skalą), jako urządzenie pomocnicze. Takie wagi otrzymują nazwę: „wagi odważnikowo-uchylne” względnie „wagi przesuwnikowo-uchylne.”

d. Wagi uchylnie bez urządzeń pomocniczych otrzymują nazwę „wagi uchylnie automatyczne.”

e. Przez wagi handlowe uchylnie rozumie się wagi uchylnie, dopuszczone do używania we wszystkich dziedzinach obrotu publicznego. Natomiast wagi, dopuszczone do używania wyłącznie na Poczcie i Kolei, są przedmiotem oddzielnych przepisów.

### Typ wagi.

#### § 3.

Typ wagi powinien być dopuszczony przez Główny Urząd Miar do legalizacji w trybie §-u 4 a przepisów ogólnych o trybie dopuszczania typów przyrządów mierniczych do legalizacji (POM poz. 2,02).

---

## Przepisy obowiązujące w miernictwie.

Czasopismo wydawane przez Główny Urząd Miar.

Warszawa, dnia 22 lipca 1925 r.

Układać w porządku wielkości liczb tytułowych.



## § 4.

Waga godna legalizacji powinna się zgadzać we wszystkich swych częściach pod względem materiału, konstrukcji i wykonania z odnośną wagą wzorową (POM poz. 2,02 § 3).

**Wykonanie.**

## § 5.

a. Podziałka powinna się zaczynać od kreski zerowej. Działki mogą odpowiadać: 1, 2 g;  $\frac{1}{2}$ , 1, 2, 5, 10, 20, 50 *dkg*; 1, 2 i 5 *kg*.

b. Oznaczenia liczbowe działek, mniejszych od kilograma, powinny być wyrażone w dekagramach.

c. W wagach, wymienionych w §-ie 2 b i 2 d przep. nin., długość na podziałce, odpowiadająca granicy dopuszczalnego uchybienia przy pełnym obciążeniu (§ 7), powinna w wagach o nośności powyżej 2 *kg* wynosić nie mniej niż 1 *mm*, w wagach zaś o nośności 2 *kg* lub mniejszej — nie mniej niż  $\frac{1}{2}$  *mm*. Jednakowoż w wagach o podziałce nierównomiernej i nośności powyżej 2 *kg* długość ta, wynosząc w środku podziałki nie mniej niż 1 *mm*, może się zmniejszać ku jej końcom; lecz nawet na końcach podziałki nie powinna być mniejsza niż 0,7 *mm*.

d. W wagach, wymienionych w §-ie 2 c przep. nin., długość na podziałce przyrządu uchylnego, odpowiadająca granicy dopuszczalnego uchybienia przy pełnym obciążeniu (§ 7), powinna wynosić co najmniej 1 *mm*. Jednakowoż, jeżeli nośność wagi przekracza pięciokrotny obszar skali przyrządu uchylnego, należy granicę dopuszczalnego uchybienia tak obliczyć, jak gdyby nośność wagi była ściśle równa temu pięciokrotnemu obszarowi.

e. Wagi uchyłne o nośności mniejszej niż 20 *kg* powinny być zaopatrzone w tarownik balastowy, o nośności zaś 20 *kg* i wyżej — w tarownik balastowy lub ruchomy.

f. Dopuszczalne jest umieszczenie przyrządu do tłumienia wahań.

**Oznaczenia.**

## § 6.

a. W wagach uchylnych powinna znajdować się tabliczka, na której należy wymienić nośność w kilogramach (przyczem dozwolony jest skrót: *kg*), znak, nadany typowi (POM poz. 2,02 § 4 a), oraz nazwę wytwórni i bieżący numer fabryczny wagi.

Oznaczenia te mogą być pomieszczone na tarczy z podziałką przyrządu uchylnego i wtedy powtórzenie ich na specjalnej tabliczce nie jest wymagane.

b. Dopuszczalne jest umieszczenie urządzenia do odczytywania ceny odważonego towaru.

**Granice uchybień dla całkowitej nośności.**

## § 7.

Uchybienie wagi uchyłnej przy pełnym obciążeniu wynosić może najwyżej:

- 1) w wagach o nośności do 1 *kg* włącznie — 0,2 g na każde 100 g nośności,
- 2) w wagach o nośności powyżej 1 *kg* do 12 *kg* włącznie — 1 g na każdy kilogram nośności,
- 3) w wagach o nośności powyżej 12 *kg* do 20 *kg* włącznie — 12 g bez względu na nośność,
- 4) w wagach o nośności powyżej 20 *kg* — 0,6 g na każdy kilogram nośności.



**Granice uchybień dla obciążeń, niższych od nośności wagi.****§ 8.**

a. W wagach uchylnych bez urządzeń pomocniczych (§ 2 d) granica uchybień dla obciążeń, niższych od nośności, jest taka sama, jak dla całkowitej nośności.

b. W wagach uchylnych, zaopatrzonych w urządzenia pomocnicze (§ 2 b i 2 c), dla obciążeń, niższych od nośności, granice uchybień równe są wielkościom, jakie wyznacza § 7-y nin. przep. dla wag o nośności, odpowiadającej badanemu obciążeniu.

Jednak te granice uchybień dla obciążeń, niższych od nośności, w wagach o nośności poniżej 20 kg nie mogą wynosić mniej, niż połowę granicy uchybień dla całkowitej nośności (§ 7); w wagach zaś o nośności 20 kg i więcej — mniej niż  $\frac{1}{5}$  granicy uchybień dla całkowitej nośności (§ 7).

c. Jednakowoż, jeżeli nośność wag odważnikowo-uchylnych przekracza pięciokrotny obszar skali przyrządu uchylnego, to dla obciążeń, mniejszych od tego pięciokrotnego obszaru, granice uchybień oblicza się tak, jak przy obciążeniach, niższych od nośności, dla wagi o nośności, równej temu pięciokrotnemu obszarowi (§ 8 b).

**Granice zmienności zerowego położenia równowagi.****§ 9.**

Wagi handlowe uchylnie powinny czynić zadość następującym warunkom:

1) Waga nieobciążona, po ustawieniu zapomocą tarownika dokładnie na zerze, zostaje kilkakrotnie rozkołysana. Przyrząd do tłumienia wahań jest przytem tak nastawiony, by gaśnięcie wahań następowało możliwie szybko; waga, wyprowadzona z położenia równowagi, powinna zaraz zatrzymać się. Po ustaleniu równowagi wskazówka powinna odchyłać się od zera nie więcej, niż o 0,4 granicy uchybień, przepisanej dla nośności.

2) Po kilkakrotnem umieszczaniu na środku szali i usuwaniu ładunku, równego nośności wagi, nie powinno się zerowe położenie równowagi zmienić o więcej, niż o 0,4 granicy uchybień, nawet jeżeli ładunek został raptownie usunięty.

**Granica miary ruchliwości wagi.****§ 10.**

Przy badaniu ruchliwości wag uchylnych, kiedy zmienia się ostrożnie obciążenie wagi o granicę uchybień (§§ 7 i 8 przep. nin.), musi następować zmiana wskazania wagi przynajmniej o 0,6 tejże granicy uchybień.

**Granice uchybień przy legalizacji wtórnej.****§ 11.**

Granice uchybień przy legalizacji wtórnej równe są granicom uchybień przy legalizacji głównej.

**Dopuszczalny błąd wskazań cen.****§ 12.**

Wskazania cen nie powinny dawać błędów większych od tych, które, po przeliczeniu na ciężary, odpowiadają podwójnym granicom uchybień wagi przy danem obciążeniu.



**Cechowanie.****§ 13.**

- a. Cechy legalizacyjne powinny być nałożone na miejscu widocznym, wskazanym w ogłoszeniu o dopuszczeniu typu wagi.
- b. Przy legalizacji wtórnej cechę umieszcza się na osobnym miejscu, do tego przeznaczonym, albo na plombie.

**§ 14.**

Wagi handlowe uchylne, nie odpowiadające wymaganiom przepisów niniejszych, uprzednio wylegalizowane przez urząd miar, właściwy w roku nałożenia cechy dla terytorjum, na którym wagi te są używane, będą dopuszczone do legalizacji następcej do dnia 1 stycznia 1935 roku, o ile pod względem wykonania i uchybień odpowiadają przepisom, na zasadzie których zostały zalegalizowane pierwotnie.

**§ 15.**

W b. dzielnicy austriackiej uchyla się przepisy legalizacyjne z dnia 26 listopada 1904 r. (R. G. Bl. r. 1904 № 142, VBE str. 1196); uzupełnienie do tychże przepisów z dnia 9 grudnia 1905 r. (R. G. Bl. r. 1905 № 200, VBE str. 1249); uzupełnienie do tychże przepisów z dnia 23 czerwca 1906 r. (R. G. Bl. r. 1906 № 147, VBE str. 1270); uzupełnienie do tychże przepisów z dnia 20 listopada 1909 r. (R. G. Bl. r. 1909 № 210, VBE str. 1431).

**§ 16.**

Przepisy niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

*Warszawa, dnia 11 lipca 1925 r.*

DYREKTOR GŁÓWNEGO URZĘDU MIAR:

L. S.

(—) inż. Z. Rauszer

GŁÓWNY URZĄD MIAR

№ 25. I. 1220. 3.